

Stockholms
stad

Aug 2017

Söderholmen
Kvalitetsprogram för
allmän plats

Uppdragsnr: NC17029200
Daterad: 2017-08-25
Reviderad:
Handläggare: Hanna Lindh, Exploateringskontoret

Detta kvalitetsprogram för Söderholmen är framtagna av Temagruppen AB i samverkan med och på uppdrag av Exploateringskontoret, Stockholms Stad

Beställare:

Exploateringskontoret, Stockholm Stad
Box 8189
104 20 Stockholm
www.stockholm.se

Medverkande från Stockholm Stad:

landskapsarkitekt Hanna Lindh, Exploateringskontoret
trafikplanerare Mohammed Al Kamil, Exploateringskontoret
byggnadsledare Jacob Johansson,
projektledare Josefin Idbrant,
stadsplanerare Pontus Bodén, Stadsbyggnadskontoret

Konsult:

Temagruppen AB genom
landskapsarkitekt Gunnel Sandstedt
landskapsarkitekt Johanna Ogeus
landskapsarkitekt Linnéa Randhen

Structor Mark AB genom
gatuprojektör Maria Nordlöf
gatuprojektör Martin Bernström

Bildkällor

Framsida: Temagruppen AB
Figur 3: Stockholms stad Stadsbyggnadskontoret
Figur 4, bild 1: Cecilia Larsson Lantz
Figur 4, bild 2: Lieselotte van der Meijs
Figur 4, bild 3: Pawel Flato
Figur 4, bild 4: Emma Falk
Figur 4, bild 5: Förorten i centrum
Figur 4, bild 7: Cecilia Larsson Lantz
Figur 5-14: Nyréns Arkitektkontor

Övriga bilder och illustrationer från Temagruppen AB

Innehåll

INLEDNING	4	STRÅK	13
Bakgrund		Stråk längs gator	
Syfte och avgränsning		Stråk i grönska	
ÖVERGRIPANDE MÅL OCH STRATEGIER	6	GATOR OCH TRAFIK	15
Tre mål för framtidens Skärholmen		Värbergsvägen	
Fyra stadsbyggnadsstrategier som utvecklar Skärholmens stadskvaliteter		Söderholmsgränd	
		Vändplan Torpglăntan	
GESTALTNINGSPRINCIPER FÖR ALLMĀN PLATS 8		PLATSBILDNINGAR	18
1. Landskapet som utgångspunkt		PARKER OCH NATUR	19
2. Tydligt definierade offentliga platser		Fruktlunden	
3. Gatan som levande stadrum		Johannesdalsbadet	
4. En mångfald av gemensamma rum		Skogen & skogsleken	
5. Platser för möten		Utegyrmet	
6. Sammanhängande nät för gång och cykel		Grillplatsen	
7. Utrymme för barns och ungas liv och lek		Utsiktspplatsen	
8. Hållbara offentliga miljöer			
9. Fungerande ekologisk infrastruktural			
10. Tåliga system för dagvatten			
STRUKTUR SÖDERHOLMEN	12		
Stråk			
Gator och Trafik			
Platsbildningar			
Parker och Natur			

Inledning

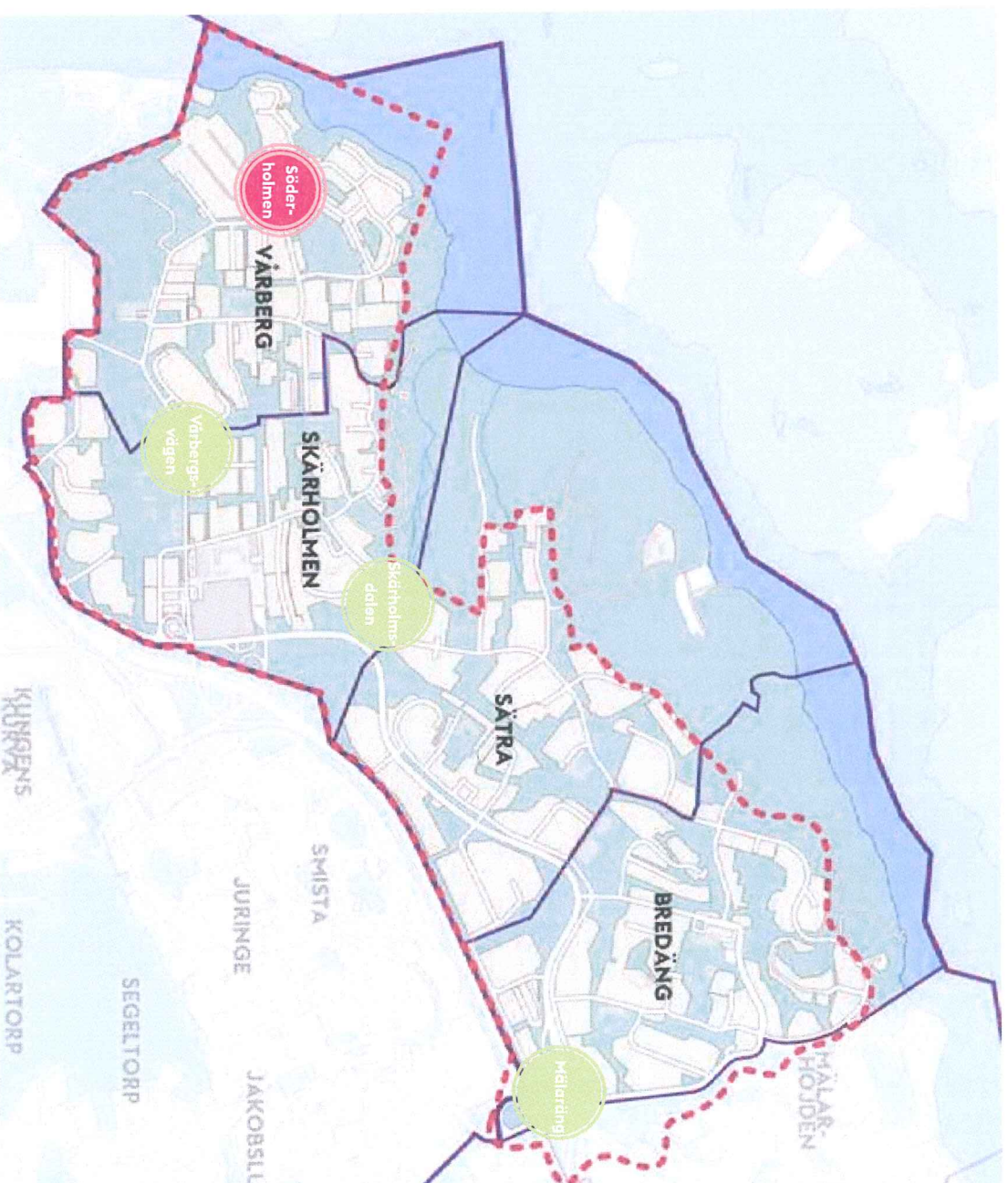
Fokus Skärholmen är ett projekt som omfattar flera detaljplaner. Under hösten 2017 går fyra detaljplaner ut på samråd i enlighet med plan och bygglagen, se kartan till höger. Till varje detaljplan finns ett kvalitetsprogram för allmän plats. I kvalitetsprogrammet beskrivs utvecklingen av de gator, stråk, platsbildningar, parker och naturmark som berörs av detaljplanen samt gestaltungsprinciper som är gemensamma för utvecklingen av allmän plats inom Fokus Skärholmen.

Bakgrund

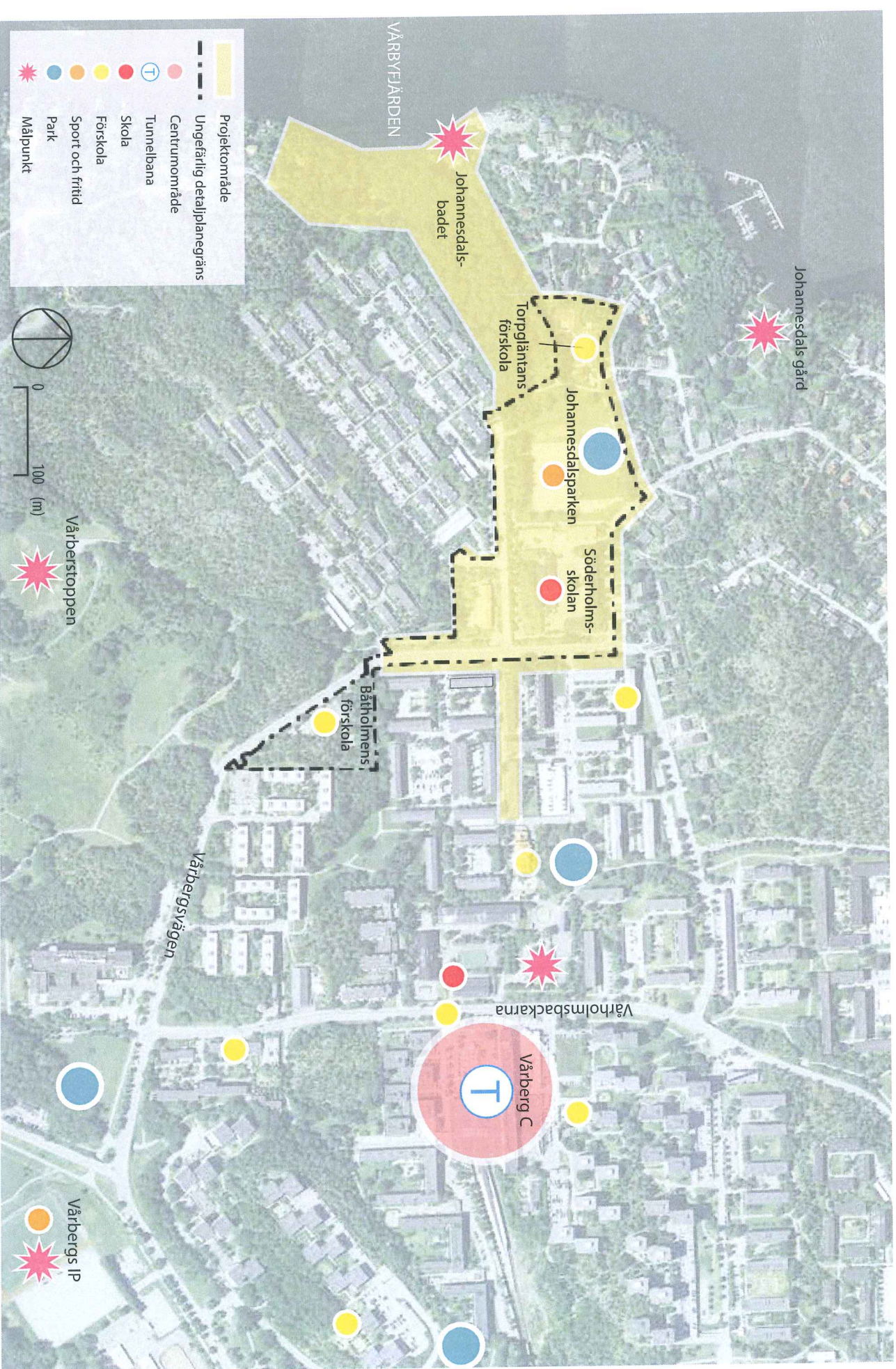
I december 2015 beslutade stadsbyggnadsnämnden att påbörja projektet Fokus Skärholmen. Fokus Skärholmen omfattar stadsdelarna Vårberg, Skärholmen, Sättra och Bredäng och är en satsning på stadsutveckling i sydvästra Stockholm, med särskilt fokus på nya bostäder och socialt hållbar stadsutveckling. Projektet omfattar ca 4000 nya bostäder och ett antal nya skolor och förskolor. Fokus Skärholmen innebär också en satsning på nya allmänna platser/offentliga rum - gator, parker och platsbildningar, som bidrar till förbättrade stadskvaliteter.

Syfte och avgränsning

Syftet med "Kvalitetsprogrammet för allmän plats" är att beskriva hur den allmänna marken ska utvecklas. Kvalitetsprogrammet begränsas till att beskriva den närmaste omgivningen inom och omkring detaljplanen. Det omfattar inte kvartersmark, som byggnader och bostadsgränder och det beskriver inte befintliga platser som bevaras så som de är idag. I detta kvalitetsprogram beskrivs den allmänna marken i detaljplanen för Söderholmen, som ligger i stadsdelen Vårberg.

Figur 1. Kartan visar de geografiska lägena för fyra av Fokus Skärholmens detaljplaner. Detta kvalitetsprogram beskriver de allmänna platserna i Söderholmen.

Figur 2. Projekt Söderholmens geografiska läge i Skärholmen och Vårbergs stadsdel.

SÖDERHOLMEN KVALITETSPROGRAM FÖR ALLMÄN PLATS

Övergripande mål och strategier

I projektet Fokus Skärholmen finns mål och strategier för hur stadsbygget ska bidra till att utveckla stadskvaliteter och stärka den sociala hållbarheten. Nedan följer en kort sammanfattning av dessa. Det går att läsa mer i dokumentet Stadsbyggnadsstrategier för ett socialt hållbart Fokus Skärholmen.

Tre mål för framtidens Skärholmen

Sammanhållen och varierad
Skärholmens stadsdelsområde ska vara sammanhängande och inrymma en stor variation av platser, bostäder och uttryck. En ny årsring med fantasifull arkitektur och urbana kvaliteter läggs till.

Levande och innehållsrik
I Skärholmens stadsdelsområde ska alla få plats och kunna känna tillhörighet. Stadsdelarna ska vara öppna, inbjudande, levande året runt och på alla tider av dygnet. Barn och ungas behov tas tillvara när stadsdelarna utvecklas. Konst och kultur bidrar till attraktivitet, identitet och förändring.

Delaktig och lärande
Skärholmens stadsdelsområde ska utvecklas med utgångspunkt i det som finns idag och i dialog med invånarna. Det lokala perspektivet är nyckeln. Befintliga verksamheter, byggnader och platser är en tillgång och ska ges möjlighet att utvecklas ihop med det nya.

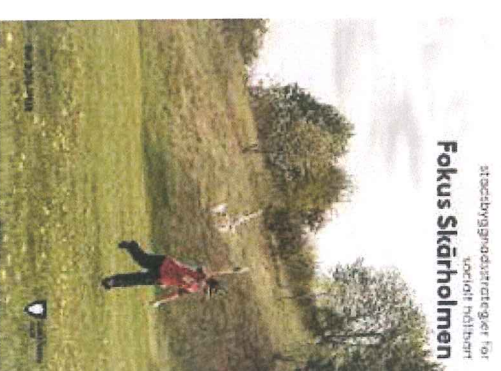
Fyra stadsbyggnadsstrategier som utvecklar Skärholmens stadskvaliteter

Allsidiga boendemiljöer
En variation av bostadstyper, tillgång till service och arbetsplatser, mångfald av funktioner, levande bottenvåningar, blandning av typologier, skala och volymer samt fantasifull arkitektur.

Ett promenadvänligt gång- och gatunät
Trafikleder omvandlas till gator med trottoarer, cykelbanor och bebyggelse, ett finmaskigt nät för rörelse, många kopplingar till intilliggande stadsdelar, trygghet, orienterbarhet och överblick.

En mångfald av gemensamma rum
Levande och trygga lokala centrum, parker och platsbildningar, mångfald av funktioner och karaktärer, flexibilitet i utformning, tillgänglighet och parkentéer, gräns mellan privat och offentligt.

Lokalt förankrad process
Ett starkt och dynamiskt civillsamhälle, lokal kunskap och lokala initiativ, medborgardialog, samverkan och medskapande.

Figur 3. Stadsbyggnadsstrategier för ett socialt hållbart Fokus Skärholmen.

Figur 4. Bilder från stadsdelarna Bredäng, Sättra, Skärholmen och Vårberg. Bild 5 är en skiss inför uppförande av murdmåning i Skärholmens centrum (Förorten i centrum).

Gestaltningssprinciper för allmän plats

Gestaltningssprinciperna för allmän plats byggs på de mål och strategier som formulerats för Fokus Skärholmen. Principerna utgår också från stadens olika styrdokument, såsom översiktsplanen, framkomlighetsstrategin och grönare Stockholm.

1. Landskapet som utgångspunkt

- Lyft fram landskapet, både natur- och kulturlandskapet och det byggda. Ta tillvara kulturvärdnen och viktiga karaktärsdrag och stärk stadsdelarnas identitet.
- Värna dalstråksparkerna som binder samman stadsdelarna och vidareutveckla den sammanhängande grönsstrukturen. De olika stadsdelarna har en fin väv av grönska som binder dem samman.
- Följ topografin, lyft fram utblickar och siktlinjer. Bjud in landskapet i de offentliga rummen utomhus.

2. Tydligt definierade offentliga platser

- Skapa platser med en tydlig gräns mellan privat och offentligt. Den allmänna marken ska vara öppen och tillgänglig, tydligt allmän och väl avgränsad.

- Lägg till en ny dimension i de offentliga rummen, där det storskaliga byts ned och närmiljön blir mer innehållsrik och omhändertagen. Skapa platser med fler funktioner, mer detaljer och en tätare skala.

- Utveckla mötet mellan bebyggelse och grönska och skapa väldefinierade gröna rum. Lyft fram och tillgängliggör parker och natur med inbjudande entréer, aktiva kantzoner, trygga offentliga promenadstråk, god orienterbarhet och lockande målpunkter:

3. Gatan som levande stadsrum

- Återupprätta gatans roll som offentligt stadsrum för alla trafikslag. Skapa trygga och upplevelserika gator med urbana kvaliteter, såsom noga utvald markbeläggning, ytor för gående och cyklister, trädplantering, smala körbanor, konstfull belysning, gatunöjning och platser som inbjuder till vistelse.

- Gestalta gaturummet med hög prioritet för gång-, cykel- och kollektivtrafik genom generösa gångbanor, goda hållplatslägen, låga hastigheter och säkra passager över gator.

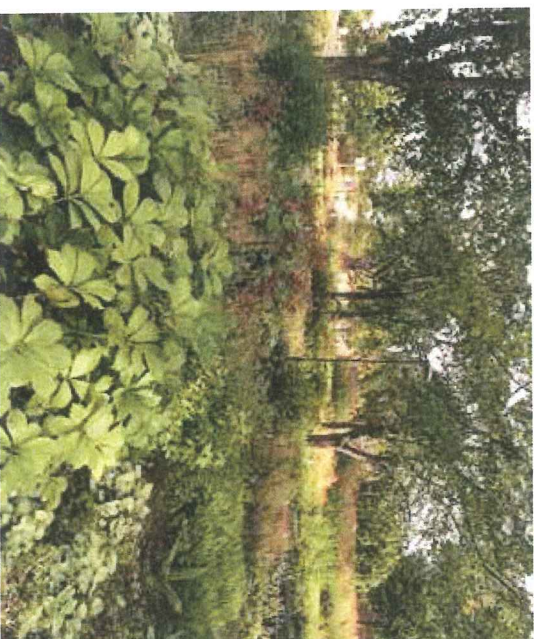
- Lägg till en årsring av nya och utvecklade befintliga gaturum och skapa ett sammanhängande gatur nät som kopplar samman stadsdelarna.

- Låt gatan möta befintlig och ny bebyggelse på ett öppet sätt där lokaler i bottenvåningarna och entréer bidrar till att utveckla gatan som ett levande stadsrum.

4. En mångfald av gemensamma rum

- Skapa en mångfald av torg, platser, parker, natur och gator som kan tillgodose invånarnas rekreationsbehov. Det ska finnas plats för både mycket aktiva platser för lek, idrott och folkliv och rofyllda platser för promenad, återhämtning och vila.

- Förädla befintliga kvaliteter i de offentliga miljöerna. Tillgängliggör naturens rekreativa värden. Berika platser med fler funktioner med lekfulla och konstnärliga inslag.
- Utveckla parker och platser med innehåll som kompletterar dagens utbud och speglar nya behov. Forma platser för att stärka identitet och attraktivitet.
- Ta hänsyn till ljus-, vind- och solförhållanden i de offentliga rummen. Utveckla platser för vinteraktivitet som t.ex. pulkbackar och skridskoisar och ta tillvara vintersoliga platser.

Figur 5. Bygg in ekosystemtjänster i de offentliga rummen och skapa mångfunktionella parker där de ekologiska värdena utvecklas.

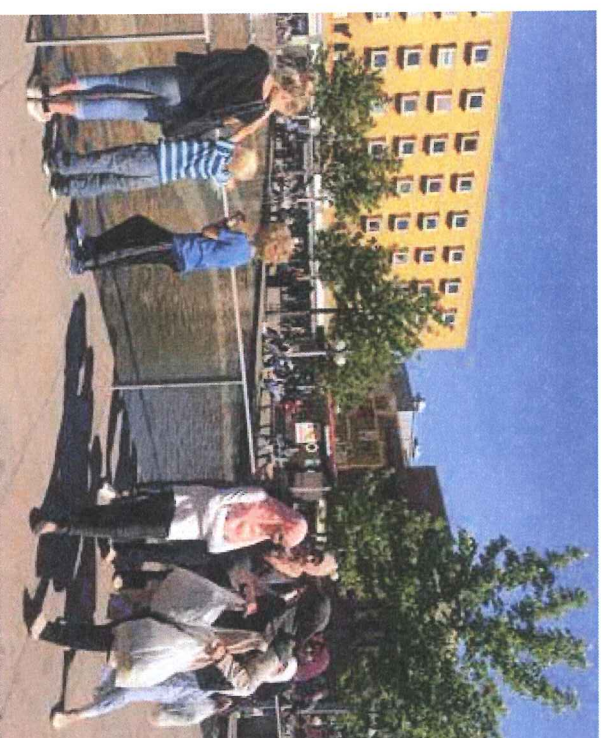
Figur 6. Offentliga rum ska hålla en hög kvalitet i gestaltning och materialval.

5. Platser för möten

- De gemensamma rummen ska upplevas trygga och jämlika. Skapa mötesplatser ute som inbjuder till delaktighet och lokalt engagemang.
- Skapa offentliga rum som inspirerar till nya möten och lockar människor i olika åldrar och med olika social och kulturell bakgrund.
- Utveckla miljöer som kan bli regionala målpunkter och dra besökare från ett större omland.

6. Sammanhängande nät för gång och cykel

- Vidareutveckla det finmaskiga nätet av gång- och cykelvägar och gator som knyter samman stadsdelar och gör det möjligt att röra sig mellan områdenas viktiga målpunkter.
- Förbättra orienterbarheten och skapa tydliga rumsliga relationer mellan olika platser.
- Främja variationen av gångstråk. Det ska både finnas stråk som leder igenom park- och naturmark och stråk längs gator. Varje stadsdel ska innehålla stråk som upplevs trygga och säkra såväl under dygnets ljusa som mörka timmar.

Figur 7. Ta tillvara kulturvärden och viktiga karaktärsdrag och stärk stadsdelarnas identitet.

Figur 8. Skapa mötesplatser som inbjuder till delaktighet och lokalt engagemang.

7. Utrymme för barns och ungas liv och lek

- De offentliga miljöerna ska stödja barns och ungas utveckling och deras möjligheter att utforska staden och röra sig på egen hand. Närhet till småbarnslek är särskilt viktigt.
- Utforma och gestalta gator för låga hastigheter och värna möjligheterna att ta sig på ett upplevt tryggt och säkert sätt mellan barnens viktiga platser, t.ex. förskola, lekplats, skogsdunge, idrottsyta och bostad.
- Parkerna och idrottsytornas lugna och aktiva platser kompletteras av barnens förskole- och skolgårdar. Barnen är till största delen av dagen på förskolan och skolan. Det är angeläget att förskolor och skolor placeras med bra relation till gång- och cykelstråk, kollektivtrafik och park- och naturområden. De ska helst vara fristående och ha tillräckliga gårdar.
- Utveckla dagens offentliga miljöer med fokus på kvaliteter och funktioner som intresserar barn och unga.

8. Hållbara offentliga miljöer

- Offentliga rum ska hålla en hög kvalitet i gestaltning och materialval. Hållbara material minskar behovet av underhåll och kostnader över tid.
- Skapa en robust stomme av flexibla/generella offentliga rum där innehåll och användning kan skifta över tid.

9. Fungerande ekologisk infrastruktur

- Säkra funktionerna i den övergripande ekologiska infrastrukturen. Dra nytta av den befintliga vegetationen och gör medvetna träd- och växtval för att stärka viktiga spridningssamband. Vidareutveckla även en mångfald av naturmiljöer.
- Ta tillvara landskapets förmåga att leverera ekosystemtjänster, t.ex. genom att använda lågt liggande grönstråk för omhändertagande av dagvatten, träd för vindskydd och skugga, vegetation för temperaturjämnning, odling för pollinering och biologisk mångfald.
- Bygg in ekosystemtjänster i de offentliga rummen och skapa mångfunktionella parker och naturområden där de ekologiska värdena utvecklas.

10. Tålliga system för dagvatten

- Integrera välfungerande och hållbara system för dagvatten. Använd mark, växtlighet och vattensamlingar för att rena vatten och jämna ut flöden.
- Bygg in gröna lösningar för omhändertagande och rening av dagvatten i gator, både för nya och omgestaltade, där det är möjligt.
- Nya dagvattensystem ska dimensioneras och höjdsättas för att minska sårbarheter vid skyfall.

Figur 9. Utveckla parker och platser med innehåll som kompletterar dagens utbud och speglar nya behov. Forma platser för att stärka identitet och attraktivitet.

Figur 10. Integrera välfungerande och hållbara system för dagvatten. Utnyttja mark, växtlighet och vattensamlingar för att rena vatten och jämna ut flöden.

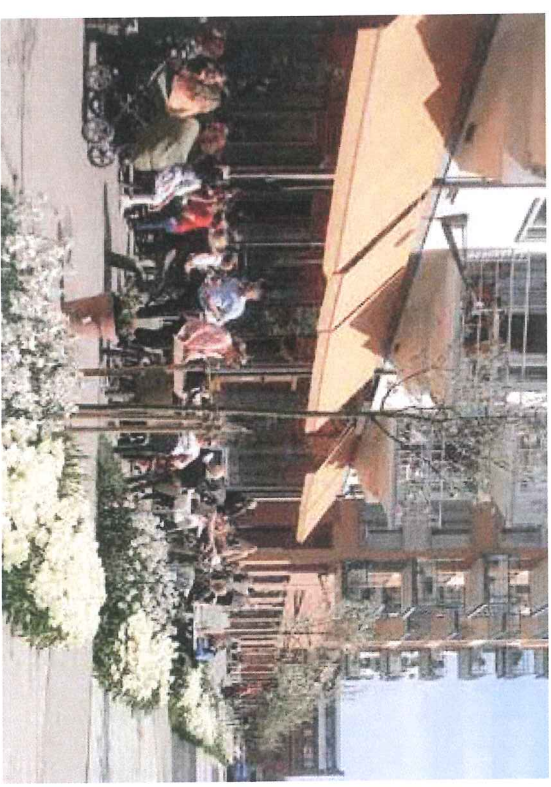
Figur 11. Utveckla platser för vinteraktivitet som pulkbackar och skridskoislar och ta tillvara vintersoliga platser.

Figur 12. Det är angeläget att förskolor och skolor place-ras med bra relation till gångstråk, kollektivtrafik och park- och naturområden.

Figur 13. Skapa platser med en tydlig gräns mellan privat och offentligt. Lagg till en nyan dimension i de offentliga rummen, där närmiljön blir mer innehållsrik och omhändertagen.

Figur 14. Skapa trygga och upplevelserika gator med urbana kvaliteter såsom generösa ytor för gång- och cykel, trädplantering, bevakning, gatunöblering och platser som inbjuder till vistelse.

Struktur Söderholmen

I projektområdet Söderholmen, som är en del av Vårberg, skapas en innehållsrik och trygg stads- miljö genom upprustade parker, ny bebyggelse längs gatorna, en större skola och fler mötes- platser av varierande slag där människor kan träffas och bjudas på olika upplevelser.

Stråk

De befintliga gång- och cykelvägarna kompletteras med nya vägar som kopplar samman olika målpunkter. Nya gång- och cykelbanor byggs längs Värbergsvägen. Befintliga stigar som uppstått i populära gångstråk i skogen tas tillvara och utveck- las. Stråken ansluts också till vägar med målpunkter utanför Vårberg. Stråket mellan Vårbergs centrum och Johannesdals- badet förstärks. Sammantaget ger allt detta ett mer finmaskigt nät av vägar för den som färdas till fots eller med cykel. Belys- ningen längs stråken förbättras.

Gator och Trafik

Gaturummen ges en stadsnässig karaktär med husfasader nära gatan. Byggnadernas entréer vänder sig mot gatan vilket gör att fler personer går på gångbanorna. För att öka trafiksäker- heten görs hastighetsdämpande åtgärder på Vårbergsvägen. Gångfuntlarna i korsningen Vårbergsvägen/Söderholmsgränd

tas bort. Gång- och cykelvägarna lyfts upp i gatunivå för att på så vis möjliggöra livligare gator där den upplevda tryggheten ökar eftersom fler personer för sig på de väl upplysta gatorna under större delen av dygnet.

Platsbildningar

Inom området finns en rad olika platser att ta tillvara och ut- veckla vidare: badplatsen, fruktlunden, skogen och platsen framför skolan längs Värbergsvägen. Nya mötesplatser skapas i korsningspunkterna mellan olika stråk, samt genom förädling av befintliga kvalitéer.

Park och Natur

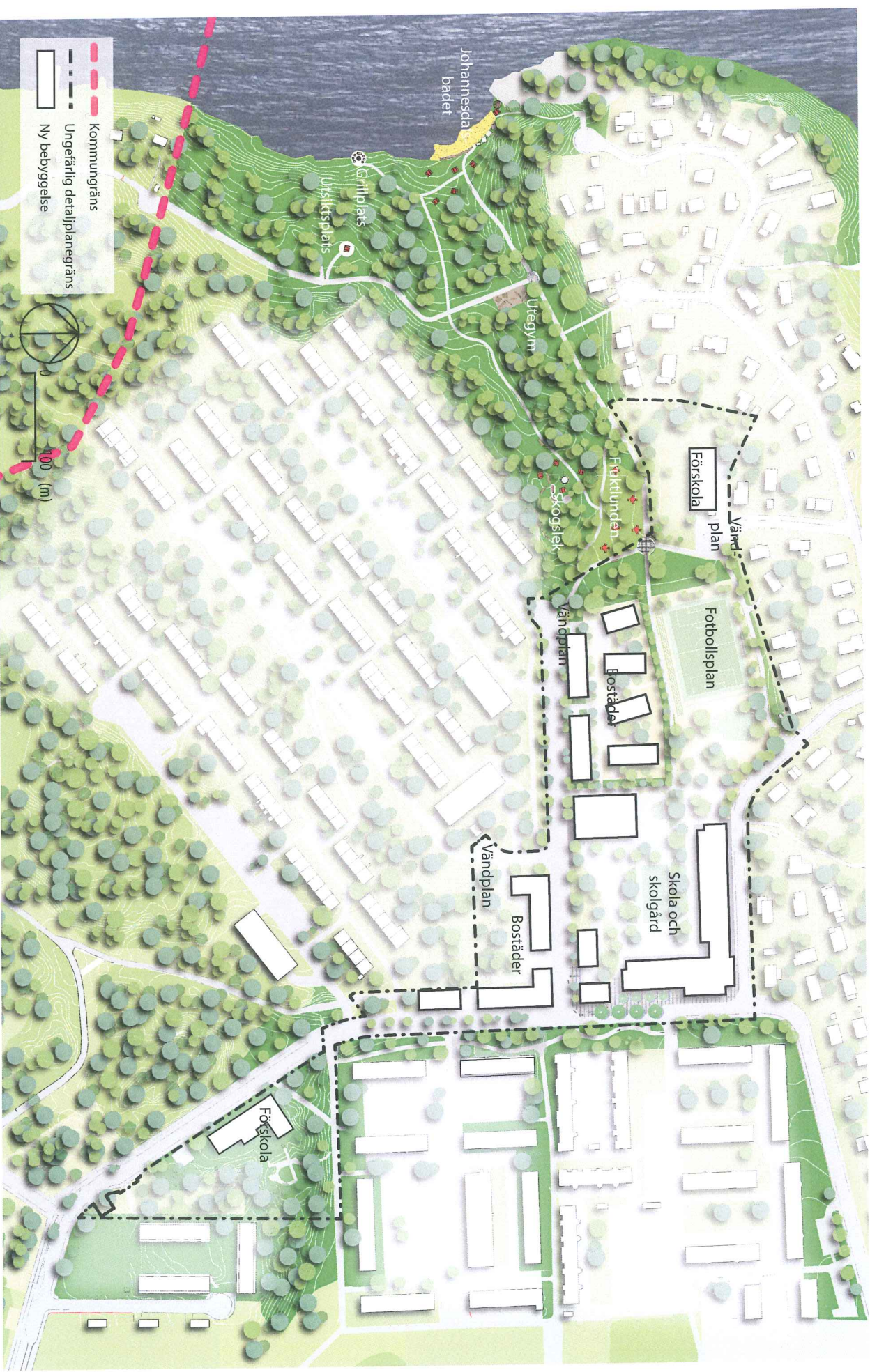
I projektområdet Söderholmen möts du av ett inbjudande land- skap, en blifri dalgång med närhet till Mälaren. Här finns stora natur- och rekreationsvärden som kommer att förbättras ytter- ligare. För att utveckla de olika naturtyperna, så glesas sko- gen ur där det behövs. Skogen öppnas upp mot vattnet för att lyfta fram den vackra utsikten och skapa bättre kontakt med Mälaren. Befintliga stigar tas tillvara, vissa stigar breddas och hårdgörs för att tillgängliggöra nya platser.

I den befintliga fruktlunden skapas en trivsam grön park med trädgårdskänsla. På gräsmattan placeras bänkar, bord och på

några ställen grillplatser för ökad samvaro. Detta är platsen för picknick under skira äppelblommor på försommaren för att på hösten kunna njuta av ett moget äpple.

Den nya fotbollsplanen ramas in av lummig grönska. Fler träd planteras för att gynna den biologiska mångfalden men också för att skapa en trevlig miljö för utomhusvistelse.

Badplatsen ska bli en attraktiv mötesplats för alla åldrar och utvidgas med större sandstrand och generösa gräsytor. Nya sit- tyor anläggs i anslutning mot berget och norr och söder om stranden anläggs grillplatser. En ny stig längs stranden gör det lättare att nå vattnet bortom strandbadet, den leder till den nya grillplatsen.

Figur 15. Strukturförslag för Söderholmen.

Stråk

I Vårberg finns olika typer av stråk som är till för gående och cyklist: stråk för att snabbt och enkelt ta sig mellan olika platser och stigar att strosa på i parken, i skogen och längs vattnet.

Stråk längs gator

Huvudstråket i området kommer att gå längs Vårbergsvägen, här anläggs nya gång- och cykelbanor. Vid skolan breddas gångbanan för att ge mer plats för de gående. På östra sidan om Vårbergsvägen, söder om Rönholmstränd, anläggs en ny gångväg i parken. Söder om Söderholmstränd anläggs en separat cykelbana. Längs Söderholmstränd kommer det att bli nya gångbanor på båda sidor av gatan och på sidan mot skolan blir det också en separat cykelbana.

Stråk i grönska

Gång- och cykelvägen mellan Vårbergs Centrum och Johanneisdalsbädder blir huvudstråket i öst-västlig riktning. Det binder ihop projektområdet Söderholmen. Detta stråk förstås genom att tunnarna i korsningen Vårbergsvägen/ Söderholmstränd tas bort och alla går och åker på samma nivå.

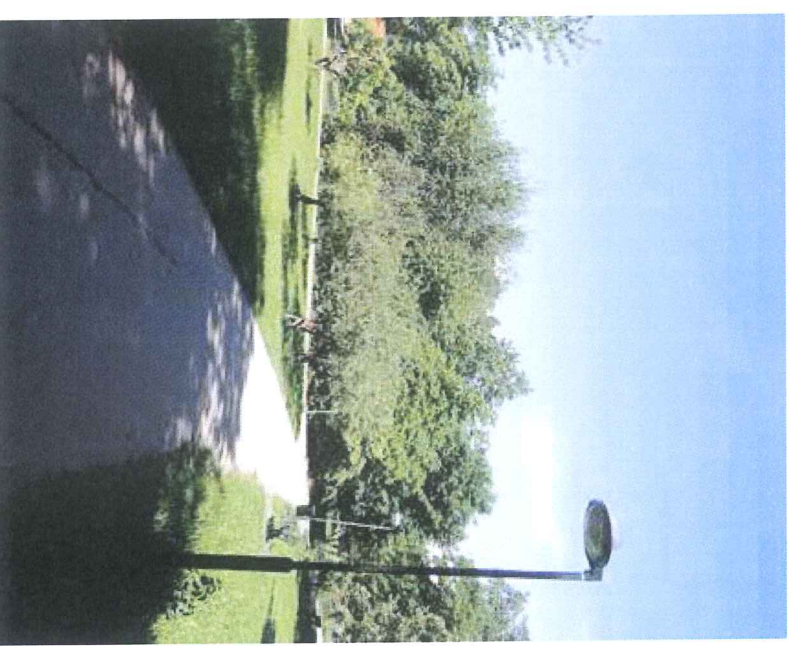
Den befintliga gångvägen mellan skolan och den nya fotbollsplanen avsluts med en trappa mot Söderholmstränd. En anslutande gångbana till denna tillförs mellan fotbollsplanen och de nya bostäderna. Gångvägen blir lummig av en rad med

trädgångar som leder ner till fruktlundan. Detta blir ett allmänt gångstråk som främst knyter samman skolan med parken.

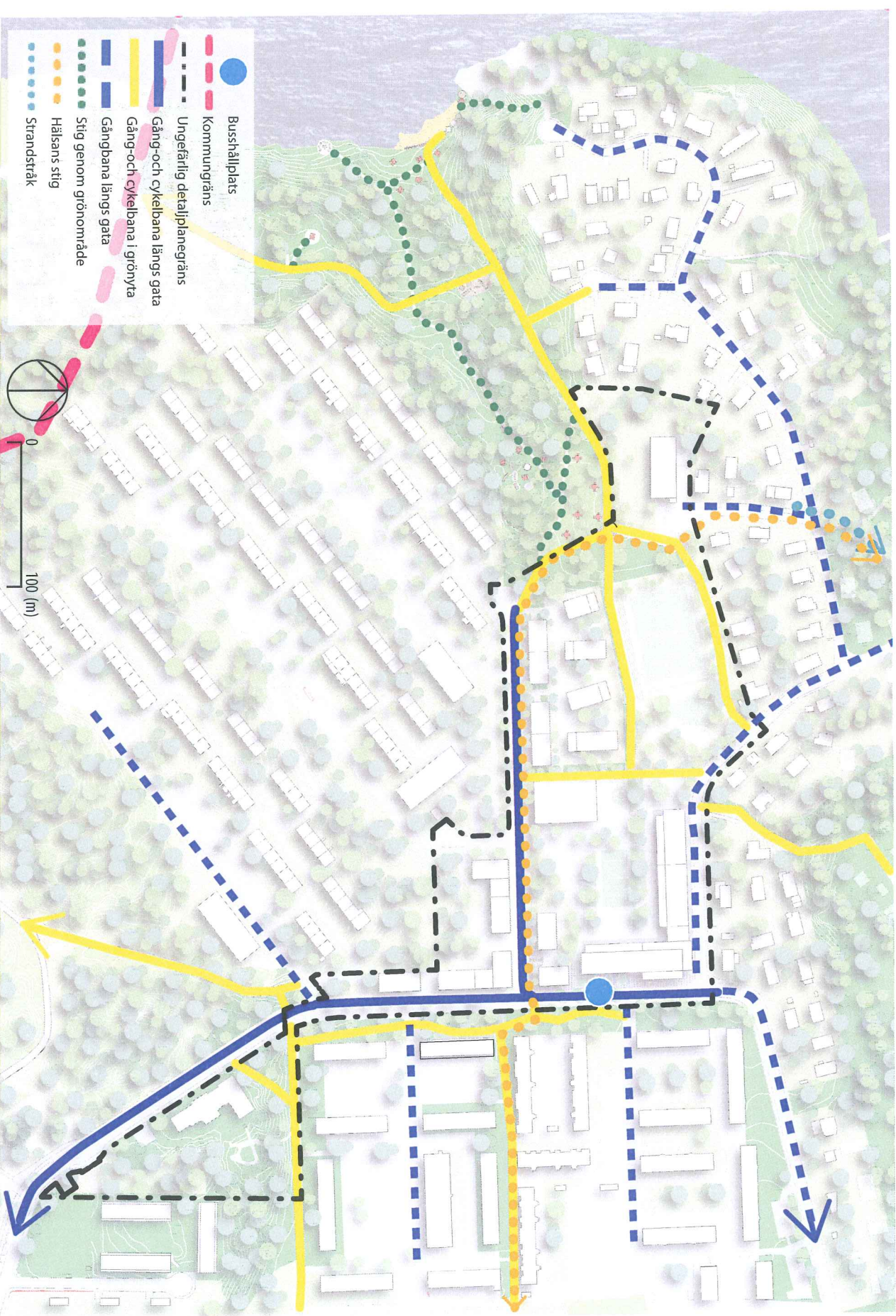
Nya stigar anläggs i skogen och längs vattnet för att man lättare ska kunna ta sig mellan den nya lekplatsen i skogen, badplatsen och grillplatserna längs vattnet. Längs med stigarna placeras flera parksoffor och lekaktiviteter. Ett exempel på en sådan plats är en ny utsiktsplats som byggs med en anslutning mot gångvägen som kopplar Vårberg med Huddinge kommun. Här kan man sitta ner och njuta av utsikten över Mälaren.

Alla stråk ges god belysning. Entrézoner förtydligas genom ny utformning och god möblering av platserna. Nya skyltar, enligt Skärholmens skyltprogram, sätts upp så att det ska bli lättare att hitta. Längs med alla stråk skapas platser med sitt- och möjligheter som uppmanar till samvaro och aktivitet. Exempelvis ett utegym som blir en del av Hälisans stig som går genom området.

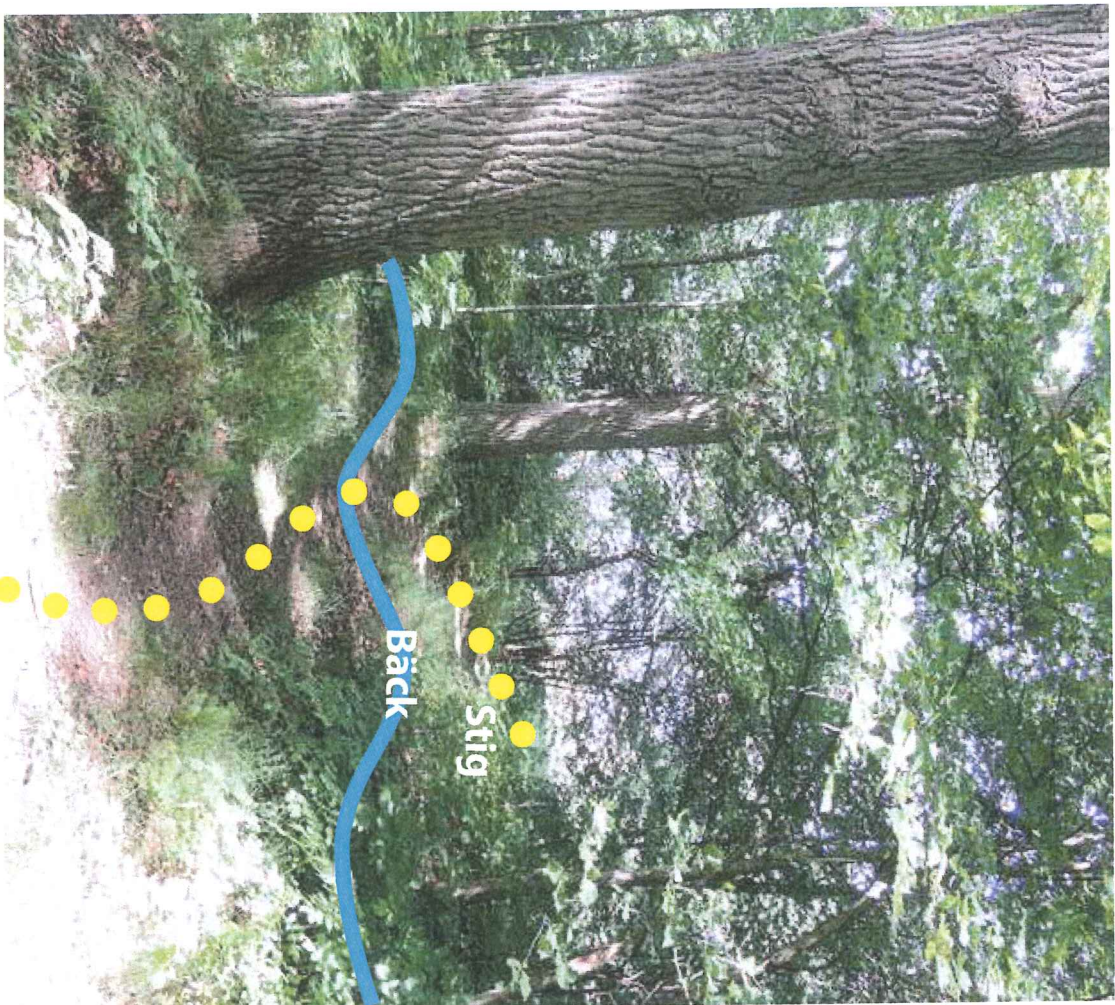
Vid Johanneisdals gård bryts kopplingen till det långa parkstråket som går längs vattnet från centrala Stockholm längs Mälaren. Det är särskilt viktigt att skyltningen här blir tydlig så att man lätt hittar den fortsatta vägen. På sikt bör en ny sträckning längs vattnet byggas.

Figur 16. Stråken i Söderholmen framhävs med hjälp av skyltning, markerade entréer och god belysning. Bilden visar det nuvarande gång-och cykelstråken genom fruktlundan.

Figur 17. Stråk inom och i anslutning till Söderholmen.

Figur 18. Den befintliga stigen mellan grillplatsen och badet görs mer tillgänglig med en tråspång över bäcken. Stigen förstärks med stennjöl och ev ytterligare passager av trä. Tråspång förses med kantbrädda.

Figur 19 och 20. Inspirationsbilder till tråspång mellan Johannesdalsbadet och grillplatsen.

Figur 21. Entrén från villaområdet i norr. De befintliga stigarna förstärks med stennjölsgångar.

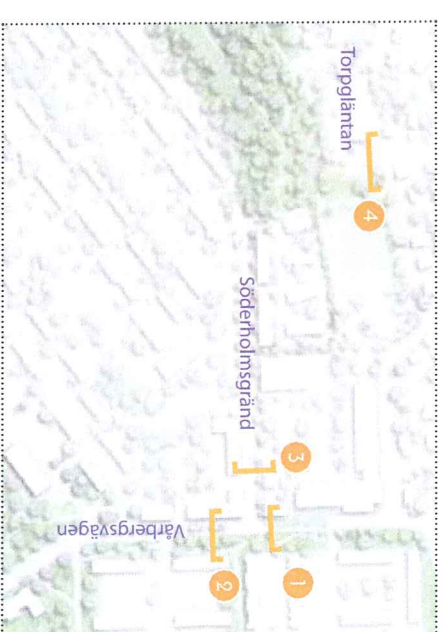
Gator och Trafik

Vårbergsvägen

Vårbergsvägen är den stora och centrala gatan genom Värberg. Den har karaktären av en stadsgata. Gatan binder ihop Värberg med resten av Skärholmen. En busslinje trafikerar gatan idag. Väster om Vårbergsvägen planeras ny bebyggelse. Bebyggelsen kommer att ha entréer mot gatan för att fler människor ska röra sig där alla tider på dygnet. Fler människor i gaturummet och fler ögon ökar den upplevda trygghetskänslan i området. För att skapa ett djup och variation i gatubilden kommer gatutråd planerade i markgaller att planteras i grupperingar längst med den planerade bebyggelsen. Stor omsorg

läggs på utformningen och val av markmaterial. Dagens plan-skilda korsning vid Söderholmsgränd kommer att tas bort för att underlätta orienterbarheten och forma en mer stadsmässig karaktär på området.

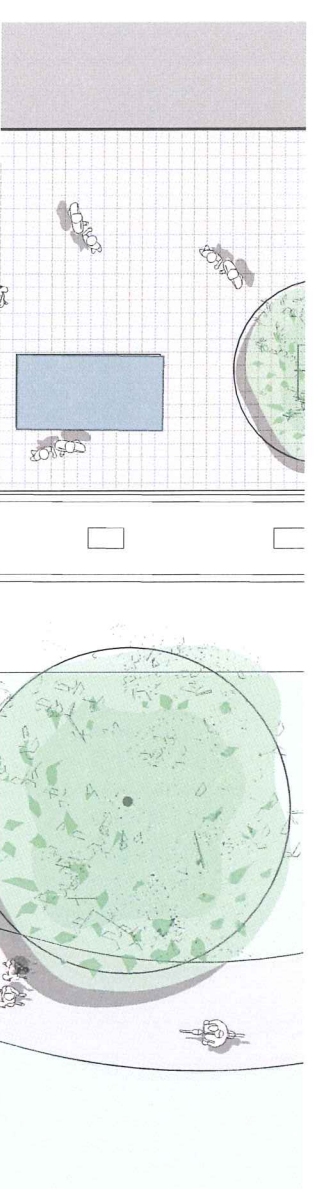
Utanför Söderholmskolan kommer en bredare gångyta att anläggas. Vid avsmalningen kommer gatumarken att höjas i förhållande till resterande körfält för att förstärka platsen och förstärka hastighetssänknigen. Dessa åtgärder underlättar även för gångtrafikanter att korsa gatan vilket är viktigt då många barn rör sig i området.

Figur 22. Orienteringskarta sektioner.

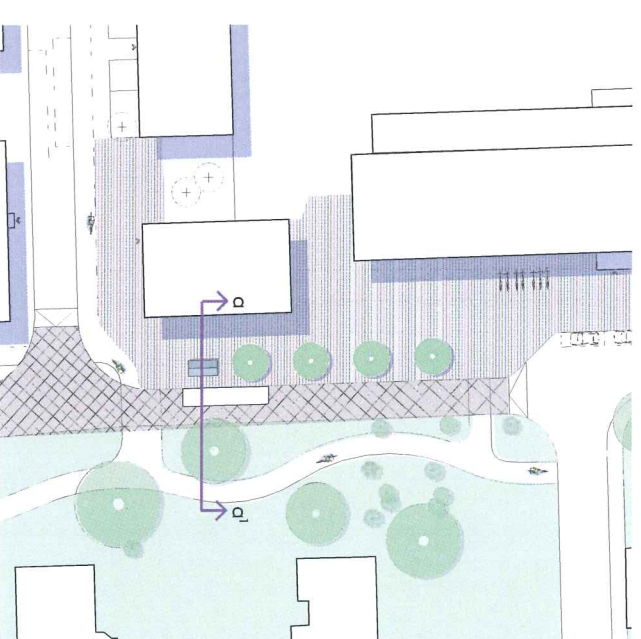

Figur 23. Sektion 1. Vårbergsvägen mellan Söderholmsgränd och Rönholmstränd. Skala 1:200/A4.

Figur 24. Planutsnitt, Vårbergsvägen mellan Söderholmsgränd och Rönholmstränd. Skala 1:200/A4.

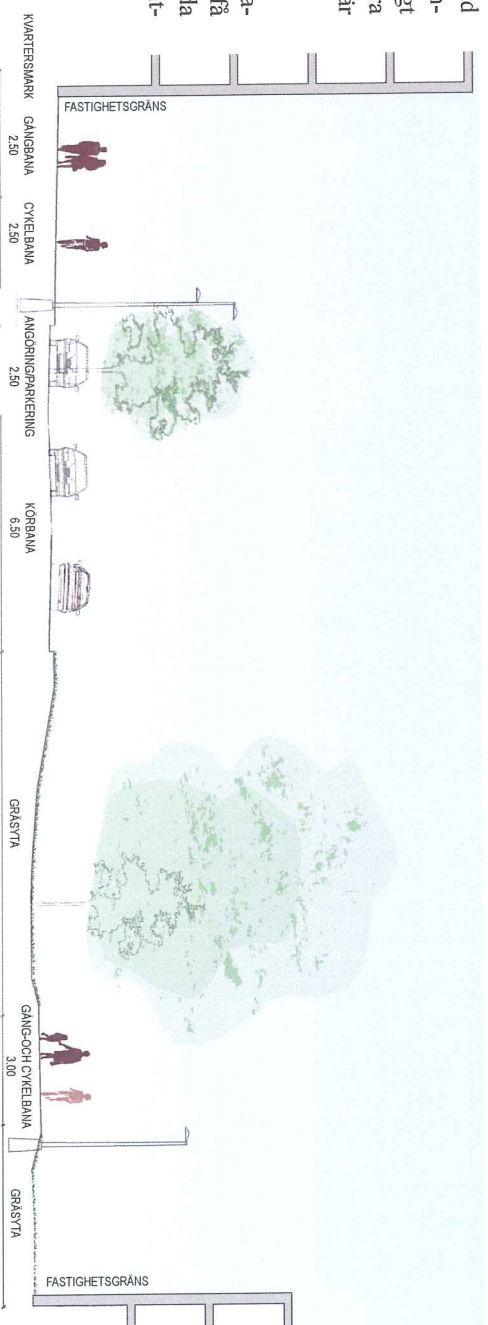
SÖDERHOLMEN KVALITETSPROGRAM FÖR ALLMÄN PLATS

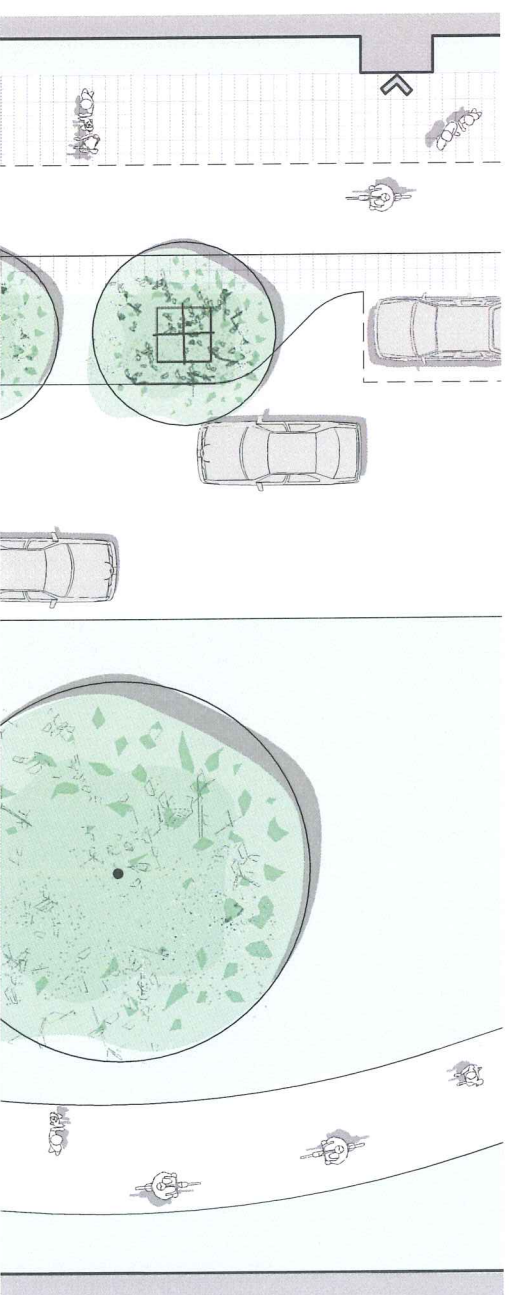
Figur 25. Illustrationsplan över den breda gångbanan och busshållplatsen.

Buss hållplatsen kommer att flyttas närmare Söderholmstränd och vara belägen på avsnalningen av körbanan. Lokaler kommer att placeras i strategiska lägen för att framkalla ett livligt gatuum. Bearbetningen av gatuummet ska bidra till att göra dagens trafikfokuserade gata till ett levande publikt rum där det finns plats för möten, upplevelser och grönska.

Befintliga träd och gräsytta som finns på den östra sidan om gatan kommer att bevaras. Gång- och cykelbanan kommer att få en slingrande utformning där trädens position har fått vägleda banans väg. Gångbanor finns på båda sidor om gatan och kantstensparkering finns längs med gatan för korttidsparkering.

Figur 26. Sektion 2: Värbergsvägen mellan Söderholmstränd och Ängholmsgränd. Skala 1:200/

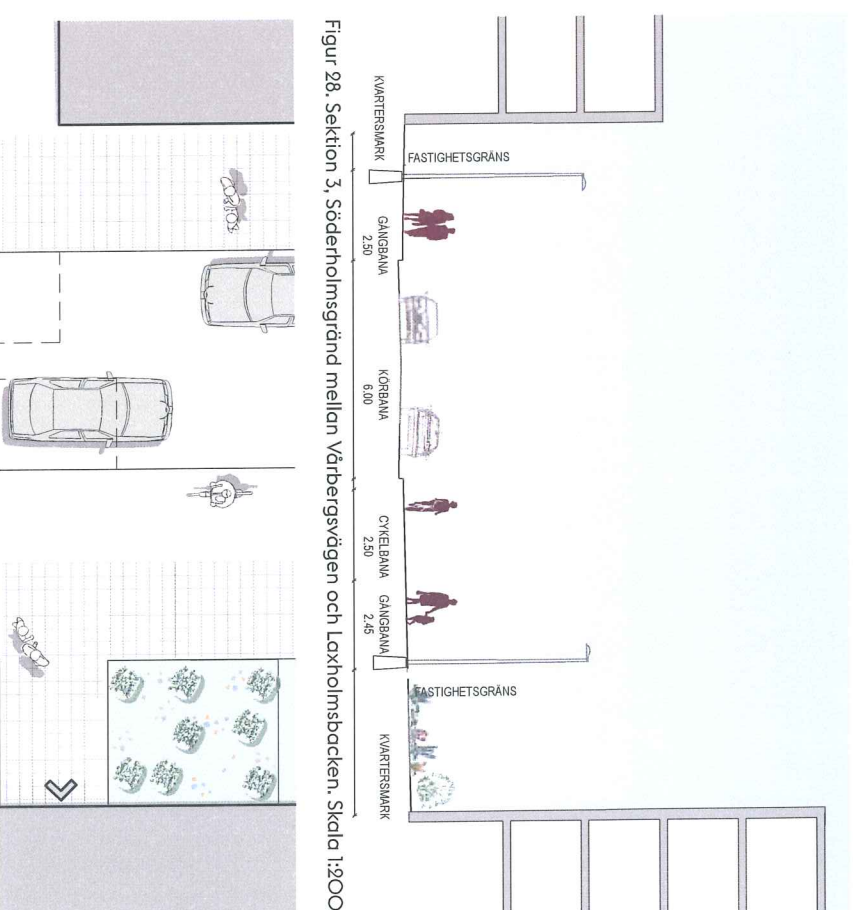
Figur 26. Planutsnitt, Värbergsvägen mellan Söderholmstränd och Ängholmsgränd. Skala 1:200/A4.

Söderholmsgränd

Söderholmsgränd ansluter till Vårbergsvägen och är en tydlig koppling till Johannesdalsparken och Johannesdalsbadet i väst. Gatan trafikeras inte av buss utan blir ett viktigt stråk för gående och cyklister med relativt låga trafikflöden av bilar. Borttagningen av tunnlarna i korsningen Vårbergsvägen och Söderholmsgränd kommer att bidra till en mer stadsmässig karaktär och skapa en och livligare miljö som upplevs tryggare.

Det tydliga trafikfokuset som idag präglar Söderholmsgränd kommer att bytas ut mot en gatumiljö där gång- och cykeltrafiken ges mer utrymme. Dagens separata gång- och cykelbana byggs istället ihop med körbanan. Gångbanor kommer att finnas på båda sidorna om körbanan. Gång- och cykelbanan leds in i skogen i väst och i korsningen med Vårbergsvägen läggs ett övergångsställe för stråket som leder till Vårbergs centrum. Längs med gatan kommer det att finnas kantstensparkering för korttidsparkering. Markbeläggningen kommer att vara lik Vårbergsvägen för att skapa en samstämmighet.

Ny bebyggelse tillkommer på nordvästra och östra sidan av Söderholmsgränd. Huvudentrerna läggs mot gatan så att den upplevda tryggheten ökar dygnet runt eftersom fler människor rör sig längs gatan. Delar av bebyggelsen placeras med ett visst avstånd från gatan så att förgränsmark bildas, vilket skapar variation. Det ska tydligt framgå vad som är privat och offentlig mark.

Figur 28. Sektion 3, Söderholmsgränd mellan Vårbergsvägen och Laxholmsbacken. Skala 1:200/A4.

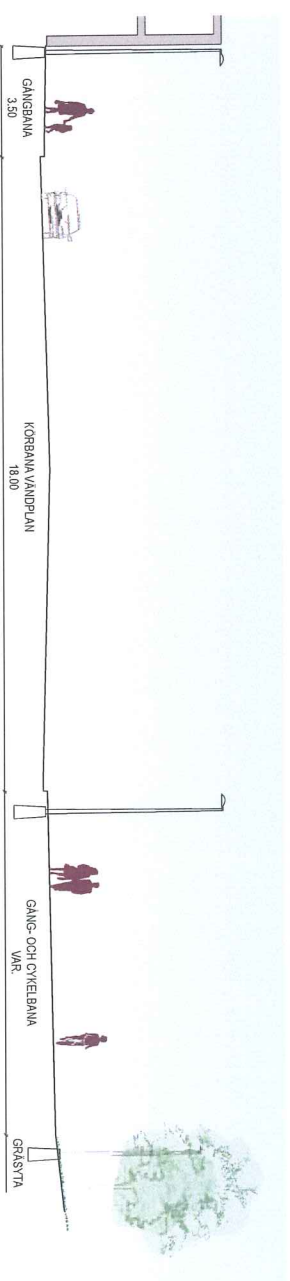
Figur 29. Planutsnitt, Söderholmsgränd mellan Vårbergsvägen och Laxholmsbacken. Skala 1:200/A4.

Vändplan Torpglätntan

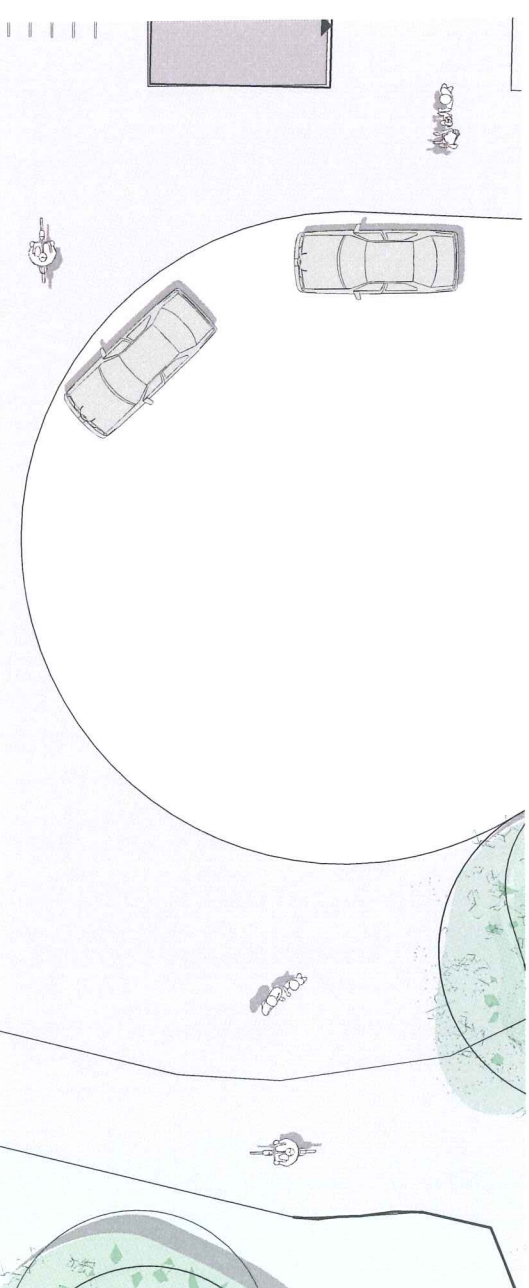
En ny större förskola ska byggas på den befintliga förskoletomten vid gatan Torpglätntan. Därför byggs en större vändplan som tillgodoser vändning med sopbil och backvändning med stor lastbil.

Gångbana på gatans västra sida kommer inte att förändras. Den gemensamma gång- och cykelbana på östra sidan leds ut i blandtrafik norrut på Torpglätntan. Österrut leds sträket mot den nya fotbollsplanen och söderut mot Söderholmsgränd/Johannesdalsbadet.

Anslutning till den nya förskolan sker från vändplanen.

Figur 30. Sektion 4. Vändplan vid den nya förskolan Torpglätntan. Skala 1:200/A4.

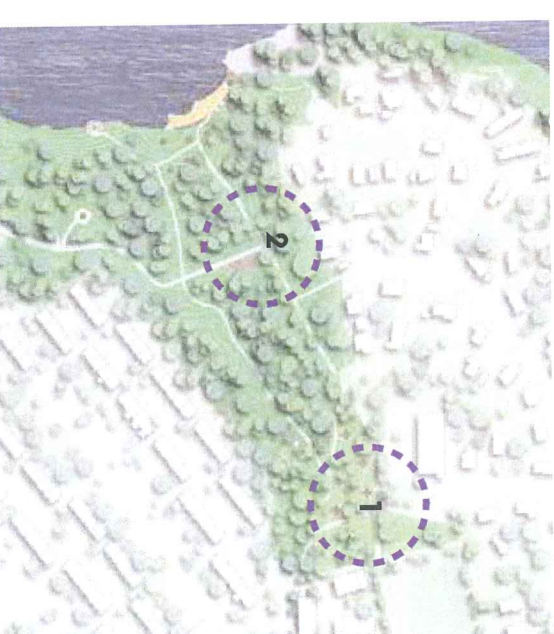
Figur 31. Planutsnitt. Vändplan vid den nya förskolan Torpglätntan. Skala 1:200/A4.

Platsbildningar

För att skapa fler mötesplatser och öka orienterbarheten utformas nya platser. Dessa platser förtydligar också vägen till olika målpunkter.

Det är främst den centrala platsen i parken med fruktlundens markerad med 1 i figur 32 som behöver lyftas fram och förtydligas men även T-korsningen närmare badet, markerad med 2 i figur 32, får en ny utformning. Platserna ska vara välkomnande och göra det lättare att hitta i området.

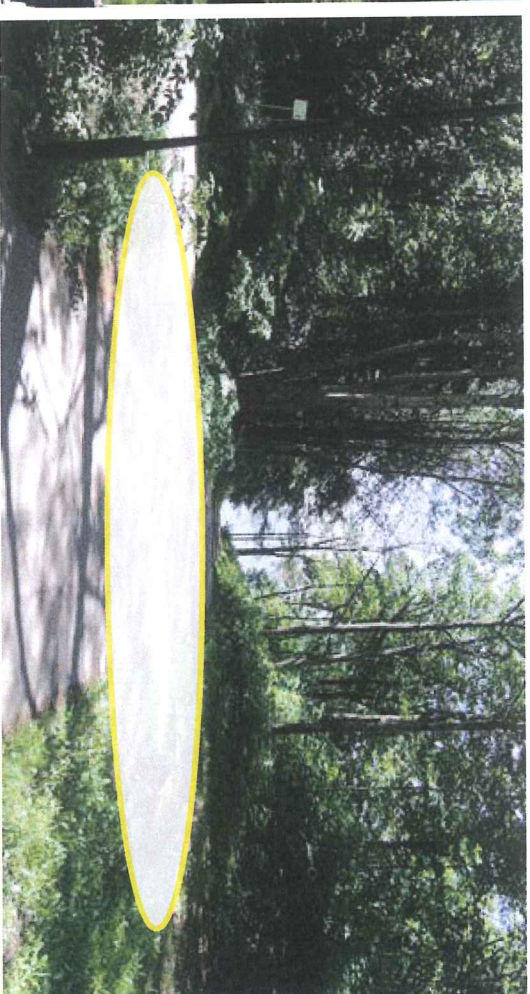
Platserna får en rundad form som blir tydlig genom att de ges en skillnad i markmaterial, exempelvis betong eller sten istället för asfalt. Platserna ramas in av låga murar som man kan sitta på och kompletteras med tydlig skyltning och belysning. Det här ska bli den naturliga mötesplatsen för en picknick i parken eller en dag vid badet.

Figur 32. Entrézonernas placering

Figur 34. Platsbildning 1. Fotomontage av entrézonerna vid fruktlundens.

Figur 35. Platsbildning 2. Platsofoto vid entrézonerna vid badet. Den lilla cirkeln visar tänkt markutbredning.

Park och natur

Fruktlunden

Centralt i Johannesdalsparken ligger en rofylld plats med en fruktlund. Här finns kvaliteter som kommer att förfinas för att skapa en trivsamt oas med trädgårdskänsla.

Detta blir platsen för picknick under skir äppelblom på försommaren och för att på hösten kunna njuta av ett nyskördat äpple. En bullertfri, rogivivande miljö som påminner om hur Värberg såg ut tidigare.

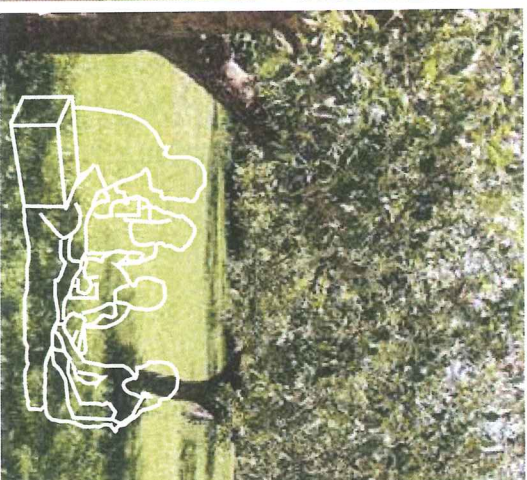
Robusta picknickbord samt en utomhusgrill placeras ut i fruktlunden. Eldsäkra plattor för egna grillar anordnas också. Runt större träd i den västra delen av fruktlunden byggs runda sittbänkar runt trädstammarna. Några fler träd och några nya buskar som ramar in sittplatserna planteras. Gräsmattan förbättras med jord och gräsfrö där det behövs. Den befintliga stigen, som leder in i skogen, och genvägen över gräsmattan anläggs med stenniöl.

Figur 35. Fruktlundens läge

Figur 36. Den befintliga stigen genom fruktlunden breddas och förstärks med grus eller stenniöl.

Figur 37. Fruktlunden blir en plats att mötas på och slå sig ner i för en picknick eller grillning.

Figur 38. Bänkbord för både vuxna och barn placeras ut.

Figur 39. Fotomontage som visar förslag på hur sitt-platser kan tillföras runt de befintliga träden.

Johannesdalsbadet

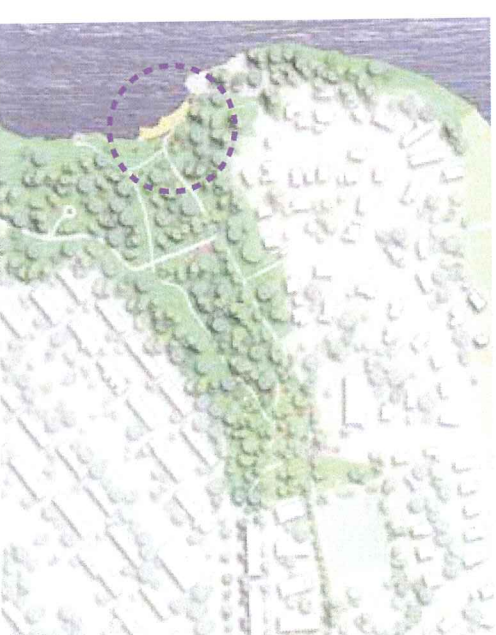
Badplatsen ska bli en attraktiv mötesplats för alla åldrar. Den utvidgas med större sandstrand och generösare gräsytor.

Johannesdalsbadet ligger så långt västerut i Värberg du kan komma. Detta är en plats för sol, bad och picknick vamma sommandagar; på vintern kan man åka skridsko eller skidor på den frusna Mälaren.

Den slutande gräsmattan mot vattnet rustas upp. En bred sittyta av trä tar upp höjdskillnad så att sandstranden kan bli något bredare. Gräsytan görs lite flackare vid den nya sittgrändingen

och häligheter jämmas till och nytt gräs sås där det behövs. Trägrändingen ramar in den utökade stranden. En annan träkonstruktion möter berget i den norra delen av stranden och skapar sittplatser med bryggkaraktär. På stranden inbjuder dekorativa betongdjur till lek för de mindre barnen. Strax norr och söder om stranden anordnas också grillmöjligheter.

En allmän toalett byggs i anslutning till badplatsen. För att ytterligare utöka sol- och badmöjligheterna röjs sly bort och det anläggs en bred träbro över det lilla vattendraget som har sitt utlopp i Mälaren i den södra delen av badplatsen. En ny stig av stenmjöl binder ihop grillplatsen och badplatsen för ökad tillgänglighet.

Figur 40. Badplatsens läge

Figur 41. Johannesdalsbadet idag.

Figur 42. Inspirationsbild. Stranden förlängs, breddas och fylls på med mer sand.

Figur 43. Inspirationsbild. I anslutning till badet anläggs trägrändingar att sitta och ligga på.

Skogen och skogsleken

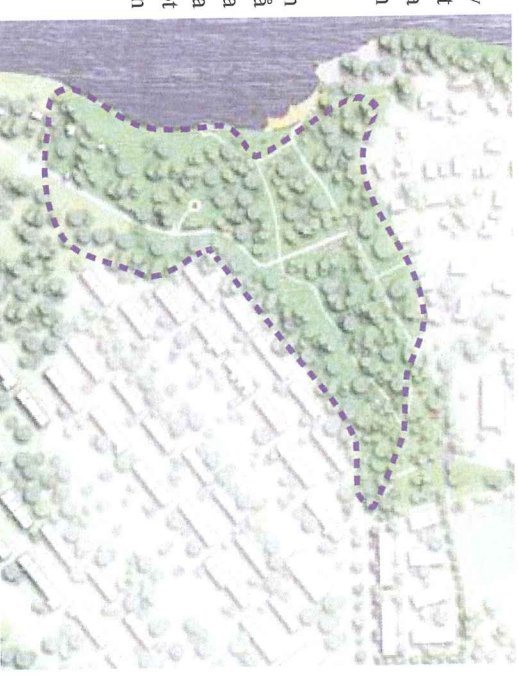
Skogen är en stor tillgång både för människor och djurlivet. I dalgången ner mot Johannesdalsbadet finns natur med höga värden.

För att ytterligare förhöja skogsområdets kvalitet så byggs en spännande lekplats med naturkaraktär i en glänta i skogen.

Lekplatsen ska ha fokus på barn i förskoleåldern och anpassas därför för större grupper av barn från närliggande förskolor. Här föreslås utrustning med klätterlek, balanslek, kojor och träfigurer som passar för miljön. Lekturstustningen placeras försiktigt in i skogen och den befintliga miljön med höjdskillnader, stockar och stenar tas till vara och blir, där det är möjligt, en del av leken. Barnen kan också använda sin fantasi och leka fritt i skogen. Den befintliga stigen breddas och jämnas ut för att bli ett tillgängligt stråk till lekplatsen. Varmna sommar dagar svalkar skuggan av träden.

Skogen har höga naturvärden. Det finns en stor blandning av både barrträd och lövträd och en frodig och på vissa ställen tät undervegetation. Det finns många fågelarter och även andra djur i skogen. En bäckravin leder längs gångstråket genom skogen, den är viktig som reproduktionslokal för groddjur.

För att öka sikten och bidra till en mer öppen miljö renas en del undervegetation och sly bort i skogen. Röjning sker på platser där man kan öppna upp befintliga gläntor och förädla skogens olika karaktärer genom att till exempel framhäva stora ekar eller hasselbestånd. Vegetationen längs gångvägen mot badet röjs för att förbättra sikten mot vattnet och kopplingen till badet.

Figur 44. Skogens läge.

Inspirationsbilder.

Figur 45. Lekturstustningen är i trä och harmoniserar med omgivande natur.

Figur 46. Tröspånger placeras ut för att göra leken nåbar för fler.

Figur 47. Lekturstustningen tillförs olika element, exempelvis klätterlek på lekhus.

Figur 48. Skogsleken får en samlingsplats med eldstad lämpad för förskolegrupper.

Figur 49. Inspirationsbild.

Utegymmet

Ett utegym är tillgängligt för alla, är öppet hela dygnet och dret runt. Det är också gratis att använda. Utegymmet placeras i brynet till den lumliga skogen och blir också en del av Hälsans stieg som går genom området.

Utegymmet anläggs i en glänta i skogen. Gymmet får ett mjukt underlag av exempelvis träflis eller stenmjöl och har en till utseende naturinspirerad gymutrustning som ska kunna användas året runt. Med god belysning kan platsen användas även efter mörkrets inbrott samt att belysningen bidrar till att platsen besöks och känns trygg och välkommande.

Utegymmet är en viktig del i att skapa platser som lockar till aktivitet och rörelse i det offentliga rummet. För bästa tillgänglighet placeras det i korsningspunkten mellan gångvägen ner till badet och gångvägen mot Vårbackavägen i Huddinge kommun. Placeringen gör det möjligt att på ett enkelt sätt kombinera sin löptur eller promenad med styrketräning och stretching utomhus.

Inspirationsbilder.

Figur 51 och 52. Utrustningens material är i trä och stål och harmoniserar väl med skogen. Förträdasvis väljs bark som markmaterial.

SÖDERHOLMEN KVALITETSPROGRAM FÖR ALLMÄN PLATS

Figur 50. Översiktskarta som visar utegymmets placering.

Figur 53 och 54. Grus eller gummasfalt i olika färger vara ett alternativ till bark.

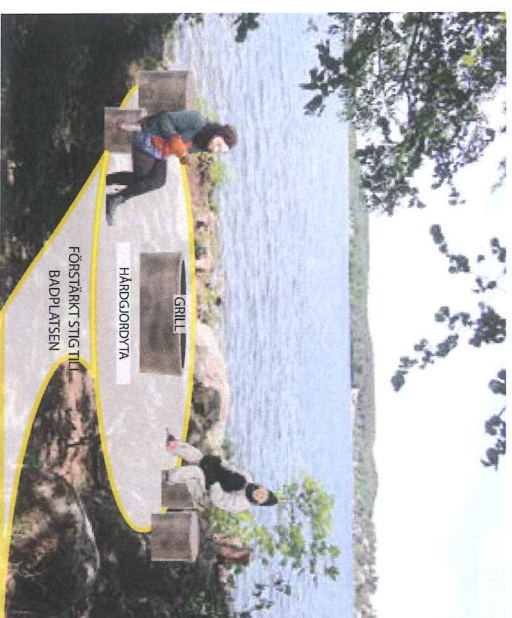
Figur 55. Vid utegymmet finns instruktionsstavla och bänkar att vila på.

Grillplatsen

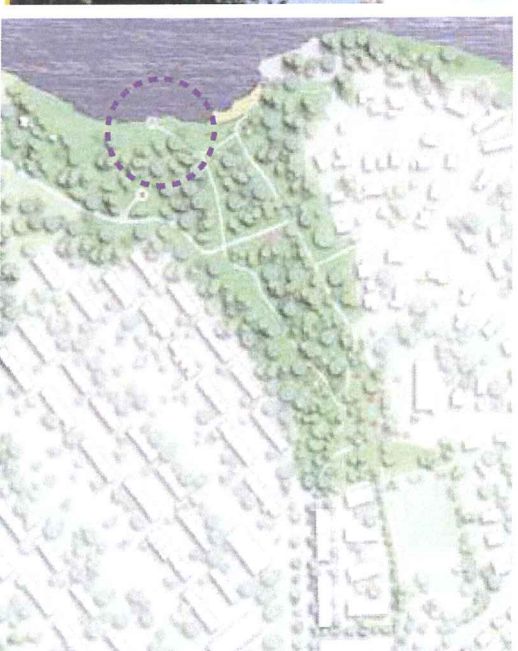
Grillplatsen blir en plats för gemensam aktivitet och social samvaro. Den jordningsställda grillplatsen medför att besökare kan grilla tryggt och säkert.

Strax söder om Johannesdalsbadet anläggs en anordnad grillplats nära vattenbrynet. Platsen får en beläggning av hårdgjort material med en slitstark slät yta samt upphöjda murar man kan sitta på runt eldstaden. Bord av betong eller liknande tåligt material för att placera en engångsgrill på, kommer också att byggas.

En ny bred stig leder fram till grillplatsen för att göra platsen mer lättillgänglig än idag.

Figur 56. Fotomontage över grillplatsen.

Figur 57. Orienteringskarta grillplatsens placering.

Figur 56, 57 och 58. Inspirationsbilder till grillplatsen.

Utsiktsplatsen

Vårbegs vackra landskap och koppling till Mälaren lyfts fram genom en platsbildning med utsikt över vattnet.

Det anläggs en utsiktsplats över Mälaren med en inte så brant anslutning från gångvägen. Utsiktsplatsen är belägen söder om Johannesdalsbadet ovanför den branta sluttningen ner mot Mälaren, nära gränsen mot Huddinge kommun.

En hårdgjord stennjölsgång byggs från gång- och cykelvägen ner till utsiktsplatsen och på plattan skapas en hårdgjord yta, även den av stennjöl, för att tillgängliggöra platsen för fler besökare. Platsen kompletteras med robusta sittmöbler i trä eller betong. Det finns även en möjlighet att placera en grill här. Sly och den gamla syrenhäcken gallras ur så att man från den lilla plattan ser ut över Mälaren och strandlinjen.

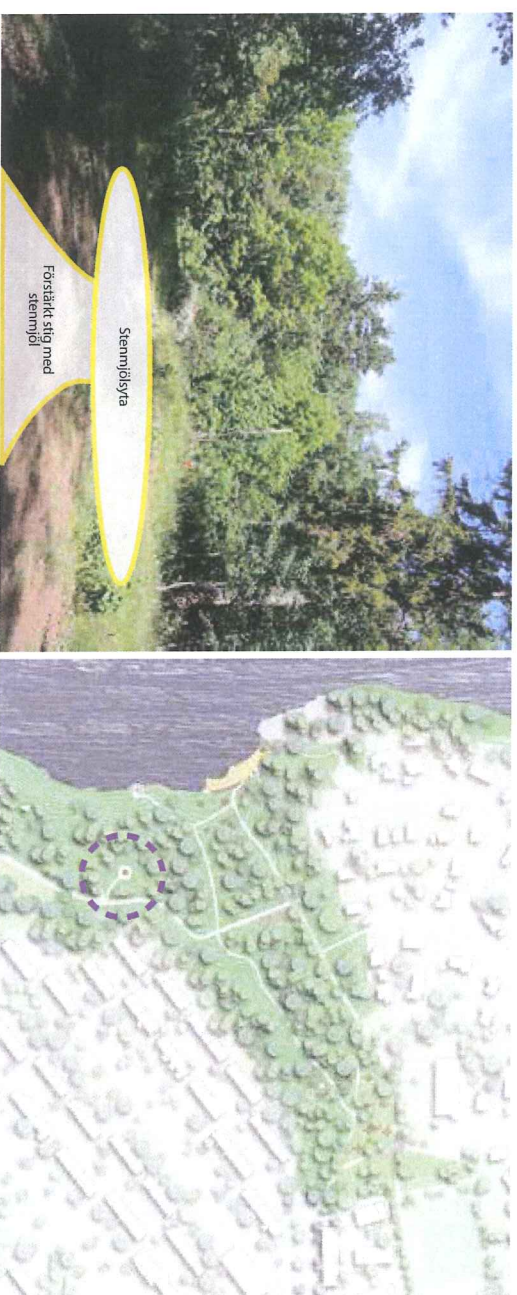

Figure 59. Utsiktsplatsen för en hårdgjord yta och kopplas till gångvägen med en stig i stennjöl.

Figure 60. Platsens placering.

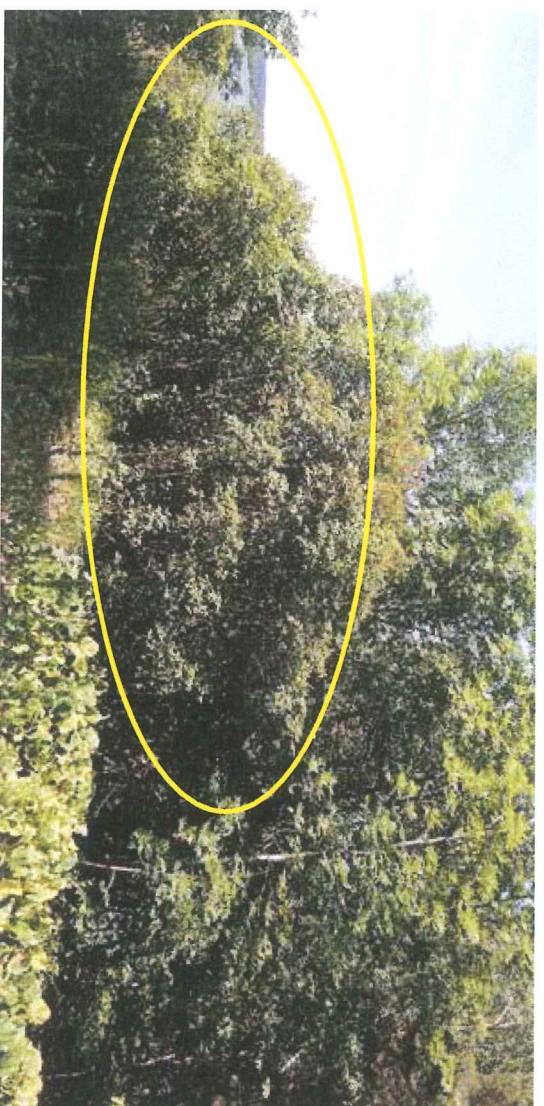

Figure 70. För att öppna upp sikten mot vattnet röjs sly bort.

Figure 71. Förslag på bänkbord vid utsiktsplatsen.